

กระทู้ถามที่ ๔๗๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ปัญหาการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กและการจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากรทางการศึกษา
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด
จำนวนกว่า ๑๕,๐๐๐ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของโรงเรียนทั้งหมดทั่วประเทศ โดยโรงเรียน
ขนาดเล็กดังกล่าว ตามนิยามของ สพฐ. คือโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า ๑๒๐ คน ซึ่งตามรายงาน
ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา (TDRI) ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ ๓ ประการ
ได้แก่ ๑. ปัญหาขาดแคลนครู ซึ่งเป็นผลจากเกณฑ์ที่ทาง สพฐ. ใช้กำหนดสัดส่วนครูต่อจำนวนนักเรียน
๒. ปัญหางบประมาณที่ได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เพราะรัฐให้งบโดยคิดจากจำนวนนักเรียน และ
๓. ต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้มี
แนวความคิดเรื่องการยุบและควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อนำนักเรียนและครุมารวมกัน ลดจำนวน
ห้องเรียนและกระจายครูให้ครบชั้นเรียนแต่มีเสียงคัดค้านจากผู้ปกครองที่ไม่ต้องการให้มีการควบรวม
เนื่องจากมีความกังวลว่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล ทำให้อาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้
นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องบุคลากรไม่เพียงพอเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีปัญหาเรื่องงบประมาณ
ในการว่าจ้างบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะตำแหน่งครูและนักการภารโรง ทำให้ที่ผ่านมามีข่าวเรื่อง
การเรียกรับหรือจัดทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อหาทุนจ้างครูผู้ช่วยหรือนักการภารโรง ในขณะเดียวกันเมื่อมี
การยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเกิดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการปล่อยให้สถานที่รกร้าง มีการเข้าไปใช้งาน
หรือลักขโมยสิ่งของ รวมทั้งยังเป็นแหล่งมั่วสุมซึ่งนำไปสู่อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้
ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายและมาตรการในการควบคุมและยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก
ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ พร้อมทั้งรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในเกณฑ์อย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการจัดการและแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกทิ้ง
รกร้างหลังการยุบรวมอย่างไร มีการมอบหมายให้หน่วยงานใดรับผิดชอบ ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการทบทวนและแก้ไขปัญหาเรื่องงบประมาณในการว่าจ้างครูผู้ช่วยและนักการภารโรงซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความจำเป็นต่อโรงเรียนขนาดเล็ก และเป็น การส่งเสริมการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกียวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๗๖ ร.

ของ นายสุภรณ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกระบี่
เรื่อง ปัญหาการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก
และการจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากรทางการศึกษา

ข้าพเจ้า นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอเรียนว่า
ได้มีนโยบายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า ๑๒๐ คนลงมา
เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งได้มีมาตรการในการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒
ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.)
ให้ดำเนินการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เหมาะสม และสอดคล้องกับ
บริบทของพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และ
ลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

โดยการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องเป็นโรงเรียนที่มีระยะห่างจากโรงเรียนในตำบล
เดียวกันไม่เกิน ๖ กิโลเมตร ไม่กระทบต่อสิทธิของนักเรียน ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน ประชาชน
และชุมชน ซึ่งการยุบหรือควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องผ่านความเห็นชอบจากทุกฝ่าย และเป็นไป
ตามความสมัครใจ ความพร้อมของโรงเรียน รวมถึงสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และเป็นไป
ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดตั้ง รวม หรือ เลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐
ตลอดจนได้สนับสนุนค่าพาหนะให้กับนักเรียนที่มาเรียนรวมจนจบการศึกษาในระดับชั้นสูงสุดของ
โรงเรียนหลักอีกด้วย

สำหรับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาหลังการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กจะทำให้เกิดคุณภาพ
ดังนี้

- ด้านคุณภาพผู้เรียน มีการจัดสรรอัตรากำลังครูให้ครบชั้น ครบวิชา ตรงตามสาขาวิชา
อาคารสถานที่ที่มีมาตรฐาน ความปลอดภัย และมีสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ
เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน
ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เอื้อ
ต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาครู

และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ รวมทั้งมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการที่พร้อมรองรับนักเรียนที่มาเรียนรวม เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน

- ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงทักษะชีวิตที่นำไปประกอบอาชีพได้เมื่อจบหลักสูตร ตลอดจนเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน/ท้องถิ่น และมีการประเมินตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายในส่วนการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนขนาดเล็กหลังการควบรวม ดังนี้

๑. วัสดุ ครุภัณฑ์ โอนให้โรงเรียนหลัก หรือจำหน่ายตามสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์

๒. ที่ดินของโรงเรียน

- โรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ให้ดำเนินการตรวจสอบการถือกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง และเอกสารสิทธิ์ พร้อมทั้งรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประสานงานกับส่วนราชการ/หน่วยงานเจ้าของที่ดินในการดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะของส่วนราชการ/หน่วยงานเจ้าของที่ดินนั้น ๆ

- โรงเรียนที่ได้รับการบริจาคที่ดิน ให้ตรวจสอบสภาพการถือกรรมสิทธิ์ เอกสารสิทธิ์ รายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณีการโอนที่ดิน ให้โอนให้กับโรงเรียนหลัก สำหรับกรณีจำหน่ายต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖

- โรงเรียนที่ขอใช้พื้นที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการตรวจสอบสิทธิครอบครองหรือสิทธิการใช้ เอกสารสำคัญการขอใช้การอนุญาต แล้วรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ทรัพย์สินอื่น ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔. เอกสารสำคัญให้โอนให้โรงเรียนหลัก

ทั้งนี้ เมื่อมีการควบรวมโรงเรียนแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะแจ้งให้โรงเรียนตรวจสอบทรัพย์สิน ชำระบัญชี และดำเนินการโอนหรือจำหน่ายให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

นอกจากนั้น ยังได้ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สามารถขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่โรงเรียนให้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ฯลฯ

คำตอบข้อที่ ๓

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาเรื่องงบประมาณการจ้างครูอัตราจ้างและนักการภารโรง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้จัดสรรงบประมาณค่าจ้าง ตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน ๕,๙๐๗ อัตรา เป็นเงินจำนวน ๑,๑๑๖,๔๒๓,๐๐๐ บาท และตำแหน่งนักการภารโรง จำนวน ๑๑,๑๓๒ อัตรา เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๒,๓๖๘,๘๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๓๗๘,๗๙๑,๘๐๐ บาท ให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นการส่งเสริมการจ้างงานคนในพื้นที่ ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ดำเนินการขอตั้งรายการค่าจ้าง ตำแหน่งครูอัตราจ้าง และนักการภารโรง ให้แก่โรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อให้มีบุคลากรสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องอีกด้วย